

Groene opmars dankzij kernenergie

Groenen boeken recordhoogte in de peilingen

Achtergrond - 30 september 2010

De Groenen boeken met meer dan 20 procent in de peilingen hun grootste succes ooit – met dank aan het kernenergiebeleid van de bondsregering. Terwijl de partij zelf zich al opmaakt voor regeringsdeelname, roept het groene succes daarbuiten ook scepsis op.

Coalitievorming in Duitsland voltrekt zich doorgaans langs voorspelbare lijnen. De christendemocraten van CDU/CSU vinden een natuurlijke bondgenoot in de kleine liberale FDP. Voortvarend gingen zij na de laatste Bondsdagverkiezingen van afgelopen najaar de gewenste zwart-gele coalitie aan. Daartegenover trekt de sociaaldemocratische SPD het liefst samen op met juniorpartner de Groenen. Zo vormden zij samen de rood-groene regeringen van kanselier Schröder tussen 1998 en 2005.

Des te opvallender de wijze waarop SPD-voorzitter Sigmar Gabriel te hoop loopt tegen de Groenen. In een interview met opiniesite *Spiegel Online*: “Hoe minder ze zeggen, hoe groter hun kiezerspotentieel. De kiezers voelen zich aangetrokken tot een partij die bijna nergens regeert. Waar de Groenen dat wel doen, zijn ze lang niet zo populair.”

De aantrekkingskracht van de Groenen is momenteel dan ook groot. Zo groot, dat de Spiegel-interviewer Gabriels snedige antwoord uitlokte met de vraag of hij bereid zou zijn een groen-rode coalitie aan te gaan – dus met de SPD als kleinere partij. Vorige week was de populariteit van beide partijen volgens sommige peilingen even hoog. Die 24 procent – tegenover 10,7 procent bij de laatste verkiezingen – vormde het voorlopige hoogtepunt van een groene opmars die al maanden geleden begon. Puur theoretisch was de vraag dus niet.

Nerveus

Dat maakt de SPD nerveus. In de media wordt immers al druk gespeculeerd over groene minister-presidenten of zelfs een door de Groenen geleverde bondskanselier. De partij staat in Baden-Württemberg, waar in maart belangrijke deelstaatverkiezingen worden gehouden, op een ongekende 27 procent in de peilingen. De naam van fractievoorzitter Renate Künast zingt al rond als groene burgemeesterskandidaat van Berlijn. Daar vinden volgend najaar verkiezingen

plaats.

Zelf weigert Künast consequent in te gaan op haar persoonlijke ambities. Des te gretiger verwoordt ze het nieuwe groene zelfvertrouwen en de veranderende verhoudingen ten opzichte van de SPD. Zo ook in een interview met *Der Spiegel* vorige week. “De SPD vaart mee in ons kielzog”, zegt ze. En: “Het is een open vraag wie op links het meeste gewicht heeft.”

Succesvolle lobby

Dat de Groenen zich opwerpen als belangrijkste uitdager van de regering is te danken aan één thema in het bijzonder: kernenergie. De Groenen zijn gedeeltelijk ontstaan uit de anti-kernenergiebeweging van de jaren tachtig. Hun verzet tegen de regeringsplannen om kerncentrales langer open te houden is dus niet zo vreemd. Nieuw is wel de massale steun die zij daarvoor ontvangen vanuit de bevolking. Die was net gewend aan het door de rood-groene regering destijds moeizaam afgedwongen besluit met kernenergie te stoppen en schrijft het terugdraaien daarvan vooral toe aan een succesvolle lobby van de energiebedrijven.

Meer dan de SPD weten de Groenen zo te profiteren van de onvrede over de regering, die bijvoorbeeld ook bij de hervorming van de gezondheidszorg de verdenking op zich laadt de oren te veel te laten hangen naar de belangen van het bedrijfsleven. In Baden-Württemberg lopen de Groenen voorop in de strijd tegen het megaspoorproject [Stuttgart 21](#). Dat de partij het niet enkel meer van wereldverbeteraars en natuurbeschermers hoeft te hebben, wijst een peiling van weekblad *Stern* deze week uit. De Groenen zijn het populairst onder hoger opgeleiden, onder wie vooral ambtenaren en zelfstandigen.

Misnoegde kritiek

Met de groeiende populariteit moet de partij ook een steeds luider koor van misnoegde kritiek aanhoren. Gabriel verwijt de Groenen onrealistische denkbeelden uit te dragen. “Je kunt een bevolking van 82 miljoen mensen niet regeren met zulke beelden en feelgood-thema’s.” Als het om de harde werkelijkheid gaat van de staatsfinanciën, economie en industrie, aldus Gabriel, “loopt de SPD ongeveer 120 jaar voor op de Groenen.”

Gabriel krijgt bijval van de *Financial Times Deutschland*. Het dagblad hekelt het dat de Groenen zich nauwelijks laten horen in belangrijke discussies als die over de bijstandsuitkeringen van Harz IV of over de integratieproblematiek. “Ze hebben zich weer gereduceerd tot een pure milieupartij. Dat mag succes hebben zolang de halve republiek zich opwindt over het langer openhouden van kerncentrales.

Maar het valt te betwijfelen of die woede aanhoudt tot de volgende Bondsdagverkiezingen van 2013.”

Ondanks het op de spits gedreven commentaar van de *FTD*, heeft de krant wel degelijk een punt. Waar de SPD deze week een punt won in de peilingen, moesten de Groenen er voor het eerst sinds maanden weer een inleveren.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/586/groene-opmars-dankzij-kernenergie>